

Dobrý přehled hlavních typů řízení před Soudním dvorem EU

- 1 - o porušení povinnosti členského státu
- 2 - o neplatnosti aktu sekundárního práva
- 3 - o předběžné otázce**

3 základní funkce SD EU

1. řešení sporů, ukládání sankcí (žaloba na porušení povinnosti)
2. ústavní (správní) soud (žaloba na neplatnost)
3. zajištění jednotného výkladu práva EU v celé EU (řízení o předběžné otázce)

Přehled všech žalob (řízení) 1

vymáhání práva (žaloba pro nesplnění povinnosti): Tento typ řízení je veden proti státu, který neplní své povinnosti, jež pro něj vyplývají z právních předpisů EU. Žalobu může podat Komise nebo jiný stát Unie.

zrušení právního předpisu EU (žaloba na neplatnost): Pokud se členský stát nebo hlavní orgán EU domnívá, že je určitý právní předpis EU v rozporu se Smlouvami EU (primárním právem), může Soudní dvůr požádat o zrušení jeho platnosti. Jednotlivec ve zvláštních případech rovněž.

výklad práva (rozhodnutí o předběžné otázce): Za řádné provádění práva EU v členských zemích odpovídají vnitrostátní soudy každého státu EU. SDEU poskytuje směrodatný výklad jednotný pro všechny.

Přehled všech žalob (řízení) 2

zajištění činnosti ze strany orgánů EU (žaloba na nečinnost): Podává členský stát, výjimečně jednotlivec, na orgán EU, který včas nepřijal rozhodnutí.

postihy orgánů EU (*žaloby o náhradu škody*): Jednotlivec, jehož zájmy byly poškozeny v důsledku činnosti nebo nečinnosti Unie nebo jejích zaměstnanců, může žalobou vymáhat náhradu škody.

řízení o souladu mezinárodní smlouvy se Smlouvami
(primárním právem)

Jak vypadá řízení před SDEU

Ke každému případu je přidělen tzv. soudce zpravodaj a generální advokát (GA).

První fáze - písemná část: Účastníci předloží Soudu svá písemná vyjádření. Jejich shrnutí je projednáno na všeobecném zasedání Soudu, který rozhodne o typu senátu (3-5-15), o slyšení (ústní části) a o účasti GA.

Druhá fáze - ústní část – veřejné slyšení (nepovinná)

Právní zástupci obou stran předloží svůj případ soudcům a generálnímu advokátovi, kteří jim mohou pokládat otázky.

Stanovisko generálního advokáta je nezávazné, ale soudci ho respektují v cca 80% případů.

Soudci poté případ projednají a vynesou **rozsudek**.

Řízení před Tribunálem probíhá podobným způsobem. Rozdíl: většinou rozhodují 3 soudci, není zde GA.

Může k SDEU žalovat jednotlivec?

VŽDY JEN K TRIBUNÁLU

- žaloba na náhradu škody způsobené činností nebo nečinností orgánu EU
- žaloba na neplatnost (**zrušení**) **rozhodnutí orgánu EU** (zejm. Komise), které se jednotlivce přímo dotýká nebo je mu přímo adresováno (např. pokuta uložená Komisí za narušení hospodářské soutěže)
- v rámci řízení o předběžné otázce (viz dále)

ŽALOBY JEDNOTLIVCE NA STÁT:

- jen k národnímu soudu ! – ten se může obrátit na SDEU
- stížnost Komisi

Pro jistotu připomenutí:

Soudní dvůr EU *není odvolacím soudem pro soudy členských států.*

SDEU neřeší věci, které patří do pravomoci soudů členských států, ale výhradně věci „unijní“.

SDEU nemůže ani rušit jejich vnitrostátní právní předpisy.

Evropský soud pro lidská práva působí **mimo EU.**